

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii II. — Administrația: Str. Căminăriei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 30 Octomvrie st. v.

(Δ) Aproape în același timp, când contele Herbert Bismarck a sosit din Orient la Budapesta, organele opoziției maghiare se tânguiau asupra presei berlineze. Aceasta tăbărise cu multă necruțare asupra șovinismului maghiar.

Cetitorii poate-că își vor pune în trebă, dacă este vre-o legătură causală între venirea conțelui Bismarck la Budapesta și între tăbărirea presei berlineze asupra șovinismului maghiar.

Contele Bismarck a fost cu împăratul Vilhelm II. la cununia surorii acestuia în Atena. De acolo a călătorit cu monarhul seu la Constantinopol, unde Sultanul a făcut monarhului german primirea cea mai frumoasă. Împăratul însuși a telegrafat cancelarului Bismarck, ce primire a avut în Constantinopol și cât de foarte satisfăcut a rămas de primirea ce a avut.

La prima vedere s'ar pără, că este vorba de pură sentimentalitate. Meditând însă cât de puțin asupra lucrului, aflăm că în satisfacțiunea „cea mai completă“, cu care împăratul german a plecat din Constantinopol, este mult resonant politic.

Nu este permis a presupune, că împăratul german ar fi atât de naiv, ca prin telegraf să-și deșerte numai sentimentele produse de impresiunile frumuseților din călătorie și de primirea ce i-a făcut Sultanul, în poala celui mai serios bărbat din Germania, dacă nu din Europa, în poala cancelarului de fer, a principelui de Bismarck. Ar fi fost și timpul rău ales. Nu se ședea unui bărbat serios de pozițiunea prealaltă a împăratului Vilhelm II. să trimită cancelarului de fer telegrame sentimentale tocmai în timpul, când conferea la Friedrichsruhe, de sigur despre lucruri serioase, cu ministrul unei puteri aliate, cu ministrul de externe austro-ungar contele Kálnoky.

Că împăratul german n'a fost sentimental, când a telegrafat principelui Bismarck, se vede și din alte împrejurări, care sînt strîns legate de întemplierile din Constantinopol. Împăratul german a trimis pe contele H. Bismarck înainte preste Budapesta la Viena, ca să confereze cu bărbatul de stat din

aceste două centre ale monarhiei, ear' împăratul german însuși se grăbesce, cu abateră dela planul de călătorie, să se întâlnească cu celalalt aliat, cu regele Italiei, care se află la Monza și dela care se vină direct la Monarhul nostru, care îl așteaptă la Innsbruck.

Nu putem săi ce a conferat contele Kálnoky cu principele Bismarck, ce a conferat contele H. Bismarck cu Tisza și cu alți bărbăți de stat ungurești și în fine cu Kálnoky. Nu putem săi ce a îndemnat pe împăratul german să apuce drumul cel mai scurt către casă și să se abată pe la aliații sei așa în pripă. Dar' nici nu e treaba noastră ca să scim. Sigur este, că nici contele H. Bismarck, nici împăratul german, pe unde a trecut și a conferat, n'a conferat despre cum 'și-au petrecut la nuntă din Atena și la Constantinopol, unde împăratul german și suita sa a fost primit atât de strălucit.

O seamă de diare susțin, că cesătiunea bulgară ar fi în joc.

Se poate.

Cesătiunea bulgară însă singură nu poate provoca nise înteteli așa de mari. Numai în cazul, când cesătiunea bulgară ar avă se servească de ansă, ar pute pune într'o mișcare mai accelerată pe diplomați și în fine pe potențații, care stau în fruntea ligei de pace.

„Nemzet“ cualifică întâlnirile, precum și călătoriile menționate ca din întemplieri și ocașionale.

Nu putem dovedi contrarul.

Însă că a fost Crispi la Friedrichsruhe, că s'a dus acum tot acolo contele Kálnoky; că împăratul german se întoarce pe la Veneția, ca să se abată pe la Innsbruck, unde îl așteaptă Monarhul nostru; că contele H. Bismarck a venit pe la Budapesta și Viena plecând înaintea împăratului german dela Constantinopol, sînt ocașuni, care nu s'au ivit așa ca din întemplieri. În dosul „ocasiunilor“ acestora trebe că este ceva ce îl grăbesce pe Milan la Belgrad pe neașteptate, ce se pare a provoca o crisă ministerială la Bucuresci, ce îndeamnă pe Rusia a mai împinge trupe spre limitele moldovene ale României și spre ale Austro-Ungariei, ca să tăcem de „iconari“ și de negustorii de coase în ajunul, când pe câmpii au să crească omeții, dar' nu fânul și otava.

Trebe că situațiunea încordată de ani încoace, situațiune care atrnă dela un fir de păr, a ajuns la granița insuportabilității și e aproape ca oara deciderii să sune, cu toate asigurările, că pacea cel puțin în anul viitor este asigurată.

În asemenea cas presa opoziției maghiare se nu se supere pe presa berlineză, pentru-că a luat la răspăr șovinismul maghiar. Momentele în care trăim sînt serioase și în momente serioase este mai puțin permis, ca cineva să caute cu indiferență, când vede, că în curtea vecină copii se joacă cu chibrituri. Presa berlineză a găsit cu cale să tragă cu tușuri de apă rece în șovinismul maghiar, ca să stingă și să apere de incendiu, mai ales vîdînd, că toți oamenii politici ai Maghiarilor, dar' mai cu seamă opozițiunea maghiară, umblă mereu să atîțe incendiul în curtea și casa proprie, în momentele când vecinătatea întreagă are să se apere de oameni răi din afară.

Dar' și sosirea conțelui Bismarck recerea o temperatură mai moderată, decum Irányi, Helfy etc. voiau să o pregătească cu interpelațiuni și cu darea în judecată a ministrului Fejérváry. Contele Bismarck, dacă nu găsia o situațiune mai calmă, nici nu putea sta de vorbă cu cineva și în Budapesta.

„Nemzet“ se bucură de impresiunile ce va fi luat contele Bismarck și cei împreună cu dînsul din capitala regatului unguresc. Ne-am bucura și noi, dacă am săi, că între impresiunile, care le va fi luat cu dînsul din Budapesta, va fi și aceea, că Maghiarii au început a-și cunoaște păcatul, că de 20 de ani ei n'au făcut nimic pentru patrie, decât pentru sine, și că acum au luat hotărîrea firmă, de a fi în ceea-ce îi privește exclusiv pe ei mai modesti și de aci încolo vor lucra și vor lăsa și pe alții să lucre pentru patrie.

Astfel de hotărîre firmă luată din partea bărbatilor politici ar folosi mai mult decât declamațiunile despre steaguri și despre aceea, că unde se rezideze curtea, declamațiuni, cu care vătămă sentimentul patriotic al majorității prevalente din țările unguresci.

Precum vedem, este legătură causală între venirea conțelui Bismarck și între tănguirea presei opoziției maghiare, însă un nex, care justifică tăbărirea presei berlineze asupra șovinismului maghiar nedisputabil și lasă nejustificată supărarea presei maghiare, care nu vrea să se recunoască nici când cineva îi ține oglinda dinaintea nasului.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 30 Octomvrie st. v.

Transacțiunea financiară și partidele croate.

După o depeșă ce ziarul „Pester Lloyd“ primesce din Agram, deputații Brlici și Vrbanić au ieșit din clu-

bul opoziției moderate, cel din urmă și din comitetul de redacțiune al ziarului „Obzor“. Motivul ieșirii este atitudinea organului de partid „Obzor“, care pentru viitoarea atitudine a partidului a emis parola: „Transacțiunea nu e lege“. Cei doi deputați formează cu Amrus o fracțiune separată cu programul: „Menținerea transacțiunii, eventual extinderea aceleia pe cale legală“, precând ceilalți membri ai partidului aderează la Barcić și perhorecează transacțiunea.

Fregătirile Rusiei.

La granița vestică a Rusiei se observă din nou mișcări militare. „Pol. Korr.“ primesce din Varșovia împărțirea, că în timpul din urmă mai multe detașamente de cavalerie au fost înaintate spre granița germană și austro-ungară și au fost astfel dislocate, că detașamentele staționate la granița austro-ungară au primit întăriri însemnate. Totodată împărțese și „Grazdanin“, că divisiunile de infanterie Nr. 22 și 24 vor fi dislocate în Polonia. Divisiunea a 22-a se afla până acum în Nowgorod și aparținea corpului de armată anteu din Petersburg, care era compus din trei divisiuni. Divisiunea a 24-a staționa în Helsingfors (Finlanda) și nu aparținea nici unui corp de armată. Dacă comunicarea ziarului „Grazdanin“ se va confirma, în Polonia va trebui să se formeze un nou corp de armată, corpul de armată al optsprezecelea. Acesta ar fi răspunsul Rusiei la planul Germaniei, de a înființa un al șeptesprezecelea corp de armată în Prusia-de-Ost.

Crisa ministerială din România și presa.

„Naționalul“, foaia primului ministru, e îndârjită în contra junimistilor, conservatorii nu mai vor nici o unire cu dînșii: Credeți oare că v'e merge mai bine astăzi cu dibăcia, cu care v'a mers atîta de rău acum 6 luni? Credeți, că prin naivitățile d-voastre veți reuși a îndisciplina partidul conservator și a sdrobi printr'un condeiu alcătuirea politică, la care au conlucrat națiunea și vremea?... Aceasta e o copilarie, care nu poate conveni deloc unor bărbăți atîta de gravi și de pretențioși cum sînteți. D-voastre salvatorii partidului conservator? Dar' aceasta e o simplă glumă din partea acestui puritan grupuleț, care nu s'a sfiit de a merge mână în mână chiar cu colectivistii și chiar în nise alegeri fără de nici o importanță. . . . Junimismul este pe dric și în curînd dl Carp va repeta declarațiunea, că nu

mai are partid. Așa aseară la domnul Maiorescu mulți conservatori rătăciți și chiar junimisti de baștină au făcut anare reproșuri domnului Carp pentru lipsa sa de devotament și pentru încăpăținarea, cu care sacrifică interesele grupului și ale situațiunii sale politice nemăsurate sale mândrii. Mai cu seamă vestile despre cum ar sta cesătiunea disolvării au făcut pe mulți junimisti să-și deschidă ochii și să vadă neantul, care se ascunde sub fanfaronadele dlui Carp.

„România“, organ al domnului Vernescu, afirmă că nu e crisă ministerială, că nu e vorbă nici despre remaniere, nici despre modificare radicală în minister, — ci este vorba numai despre completarea cabinetului cu un titular la lucrările publice și cu un succesor la justiție, căci dl Gherassi a expirat mai de multă vreme dorița, de a se retrage.

După antidinasticul „Adevărul“, ziar semioficios, cauza de căpetenie a încurcării de astăzi fiind însemnătatea nefirească și nelegitimă a grupului junimist în parlament, se înțelege, că alegerile viitoare se vor resfrînge mai ales pe junimisti. De aceea vedem, dîce acest ziar, că ei 'și-au dat și își dau toate silințele spre a face să se audă în public, că disolvarea nu este cu puțință. Până acum multă lume credea, că dl L. Catargiu nu poate disolva parlamentul, fiindcă regele nu-i va acorda disolvarea. Această credință constituia mai ales slăbiciunea guvernului. În urma convorbirii, care a avut loc ieri între regele și domnul Lascar Catargiu, disolvarea camerelor se poate considera ca absolut sigură. În consiliul de ministri ce s'a ținut ieri după plecarea regelui s'a stabilit un acord între membrii cabinetului.

Junimistii spun, că nu se tem de noua alegeri. Noi, spun dînșii, care avem o idee mai bună de sentimentele acestei țări, care sîntem siguri, că nu se mai pot reedita brutalitățile de odinioară, care cunoasem rezultatul ultimelor alegeri parțiale, sîntem convinși, că disolvarea nu va pute în nici un chip profita dlui Lascar Catargiu. Țeara este sătulă de politica de înșelăciune și de sleire a școalei bizantine. Ea dorește un guvern cinstit la vorbă și muncitor. Un astfel de guvern nu i-l pot da domnii Vernescu și Catargiu, chiar când 'și-ar asocia pe dl Mărzescu... Poftescă dar' la alegeri!

„Națiunea întreabă: Cum? Recunoașteți, că alegerile s'au făcut în mijlocul unei oboseli și al unei confușiuni generale; că conservatorii, obosiți de luptă, au preferat să dea mîna cu

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Ginerile dracului.

— Poveste. —

Era odată un om. Omul acela plecă într'o zi în afacerile lui nu știu în care parte de țeară; și până a umblat el pe acolo, s'a întemplat că se desfăcură gurile cerului, părăiele se umflară și Crișul era mare. Când ajunse omul aci și voea să treacă preste acest rîu cu apa repede, trecătorile ce erau se rupseră și nu mai era chip de a pute trece; vorba ceea, că apa și focul sînt hotarele cele mai bune și mai nestrăbătute. Dădă omul încoace, dădă încolo, sta pe gînduri, mai încercă într'un chip, mai într'altul, pentru-că sciți d-voastră, că nevoea te învîță. Și cum se ciudia el în chipul acesta, eată dracul.

„Ce te frămîntă așa de tare, prietene?“ — îi dîse el.

„D'apoi uite cerc în tot felul să străbat acest rîu turbat și nici-decum nu isbutesc“, — răspunse omul.

„Dar' ca să isprăvim vorba“, dîse dracul earăși, „eu te voiu trece, dacă îmi vei da tu aceea, despre care nu ai cunoscință la casa ta“.

„Ușoră tocmală, dacă e numai atîta prețul; tu să mă iai în spinare și să mă treci la țermure, și despre ceea-ce nu știu eu că e la casa mea fie al tău“, dîse omul voios.

Dracul nu se mai gîndi deloc, ci luă pe omul meu în spinare și pe unde era apa mai mare trecu cu el ca pe ustat. Dacă

a ajuns omul la țermure, o luă către casă, și acolo, ce se vedeți d-voastră, muiera lui a născut în timpul cât a fost el pe drum un copilăș sănătos și frumuseț el un ânger; adevă că copilășul era ceea-ce nu scia omul că este în casa lui. El spuse muierii întemplieri și pe amîndoi îi cuprinse o jale adîncă, că singurul odor ce aveau pe această lume l'a închinat tatăl seu cel fără de socoteală necuratului.

Copilul creșcea ca un fir de iarbă, fără griji și dorințe deșearțe, și se ridică de își rideau ochii uitîndu-te la el, precum sînt mai toți copiii în vîrsta lor nevinovată. Dar' din ce creșcea mai mare, din ce vorbia mai bine și mai bătrînesce, din aceea se întristau părinții mai tare, fiindcă sciau ei bine, că aji-măne va veni dracul să-l ducă dinaintea ochilor. De câte-ori se ducea de acasă și de câte-ori se întorcea dela lucrurile ce avea, plîngea sîrmana mamă de jalea și de mila lui. O întrebă el odată, de două-ori, de trei și de nenumărate-ori, că pentru-ce suspină și plînge de câte-ori se uită la el; dar' mămă-sa, în loc să-i răspundă, plîngea și mai tare și îl săruta ca pe unul ce avea să plece, pentru a nu se mai întoarce.

Băiatul se minuna tare de această taină neînțeleasă și odată, când era acum și el fîcior în toată forma, îi dîse un tovarăș al seu, prieten vechiu și credincios, astfel:

„Te voiu învîța eu, Constantine“, că așa îl chema, mă rog d-voastră, cum să afli tu taina ce o ascund părinții atît demult dinaintea ta. Noi tăiem mîne porcii, tu vină la

noi, că eu voiu umple o beșică cu sânge și 'ți-o vom ascunde subșuoră, așa ca să nu o observe nimenea. Îți vom ascuți bine cuțitul, și așa gătit te vei duce acasă și vei ruga pe mămă-ta cu tot dinadînsul să-ți spună taina ce o ascunde de atîta vreme, că dacă nu, tu te omori. Și dacă îți va spune, bine va fi; dacă nu, tu bagă cuțitul în beșică și să te faci că ai murit. Atunci părinții tăi, crezînd că ești mort, vor vorbi fără sfială de taina ce o ascundeau dinaintea ta“.

„Bine va fi“, dîse Constantin.

A doua zi el se duse la prietenul seu, își aședă beșica subșuoră, după-cum a fost vorba, și hotărî în suflet se duse acasă.

„Să-mi descopere taina, mamă, pe care decînd sînt pe această lume o ascundeți față cu mine și d-ta și tata, că nu mai pot răbda să te vîd plîngînd de câte-ori te uit la mine, căci de nu mamă, veți d-ta cuțitul acesta, 'mi-se pare că așa îmi e scris ca să mă sfîrșesc aici pe loc.“

Dar' mămă-sa, în loc să-i spună, începă a plînge și a se vîlăiera, de cugetai că i-se sfîșie pieptul de durere. Atunci tînerul lovi cu cuțitul în beșică, sîngele începă a curge șiroi din acea rană asunsă și el se trînti la pămînt ca cel-ce 'și-a dat sufletul.

Mămă-sa se trezi din plînsese și dîse: „Constantine, puil mamii, dracului ai fost închinat înainte de a vedea lumina zilei și eată-te al lui ești acum!“

„Al dracului sînt mamă?“ — dîse flacăul sculîndu-se în picioare, „mă voiu duce

până la dînsul“. Și fără să mai întîrzie, ieși din casă și se duse până-ce ajunse la cel cu coarne roșii.

Ajunzînd acolo și vîdînd, că necuratul are un boboc de fată, 'i-o ceru de nevastă. Bată-l nouă tîmăi, se învol, și Constantin se băgă ginere la dînsul.

După-ce făcură ei tocmala și-'și dîceau unul altuia tată și fiu, dîse necuratul către Constantin într'un tîrziu:

„Atunci vei fi tu om, ginerile meu, dacă vei pute face până mîne dimineață vatea aceasta asemenea cu muntele de lîngă ea“.

Constantin nu se ținea om slab de felul lui, dar' când auți această poruncă îl cam furnică de-a lungul spinării, se duse la nevastă-sa și îi spuse ce a dîs tatăl lor.

„Nu te teme bărbate, dragul meu“, dîse ea, „voi face eu cum va fi mai bine“. Trebue să sciți, că nevasta, fata dracului, tare drag îl avea și tare era cu credință către dînsul.

Noaptea strînse ea atîția draci, cîtă frunză și iarbă, pentru-că nu înzadar se dîce, mă rog d-voastră, că erau căpi draci în iad, ea le poruncise să facă asemenea până în zori dealul și vatea ce a fost dîs tatăl seu.

Se puseră dracii la lucru pe întrecute și a doua zi, când răsări soarele, dealul și vatea erau asemenea, cugetai că decînd e lumea a fost tot câmpie cum e mai bună de brazdă.

Necuratul se mulțumise, fiindcă n'a avut încînto, dar' a doua zi îi dîse lui Constantin earăși:

„Atunci vei fi tu om, ginerile meu, dacă la noapte vei ara și vei sîmîna câmpia aceasta, dacă vei secera, triera, mîcina grâu și mîne dimineață în prînzul mic să fie pînea scoasă din cuptor, stîmpărată, ca să poți mîncă dintr'însa.“ (Va urma).

O modestă observare la „Cinstea politică“.

(Urmare și fine.)

Dacă cîntăm în trecut, observăm că aceste două curente își au începutul în cea mai veche filosofie grecească, începînd cu Tales Milesul deoparte, cu Leucippus și Demokrit de alta, și trecînd preste Plato și școalele filosofice grecești, preste filosofia franceză, engleză și germană până la un David Straus, Herbert Spencer și Haeckel.

Nu este prin urmare o creațiune proprie numai a timpului de față, ci are un mare trecut istoric, și cîteuz a afirma, că doară și un viitor foarte îndepărtat, pe care noi nici nu-l putem presimți, decum profeți cu toată îngâmfarea noastră de atotșciutori și atotputernici.

Este bine să ne tragem seama cu aceste curente, pentru-ca să putem mai cu temei judeca aserțiunile mele și ale autorului din cesătiune.

Din toate cele până aci atinse poate primi ori-și-care convingerea, că politica și pedagogia au comun științele: etica și psy-

administrația junimistă; că între partidul liberal-conservator și liberal-desident n'a fost luptă categorică, și cu toate aceste afirmații, că în aceste alegeri s'a făcut o orientare strălucită pentru partidul conservator?

Dar' cum poate fi orientarea lămurită într-o situație confuză? Cum poate fi orientare, când ți-ai cătușat, că n'a fost luptă? În politică nu cunoaștem altă orientare lămurită, decât cea ieșită din luptele serioase dintre partide. Ori-ce altă orientare e confuză și n'are valoare.

„Liberté Roumaine“ ți-are, că dacă coroana e convinsă, că disolvarea e inevitabilă, că trebuie numai decât să se facă un nou apel către țară, dinna trebuie să încredințeze misiunea de a presida noile alegeri unui cabinet, care să dea tuturor partidelor din țară garanția cea mai absolută, că vultul țării va fi liber. „L'Indépendance Roumaine“, prin un articol subscris de directorul ei, dl George Lahovary, pledează pentru unirea junimistilor cu conservatorii. Această unire, — spune directorul țării, — se va face, suntem convinși despre aceasta, fiindcă ea se impune de circumstanțele actuale.

Adunarea boulangistilor în Ierzey.

Adunarea convocată la Ierzey de către generalul Boulanger s'a ținut la 7 l. c. Generalul a trebuit să fie foarte atins din cauză că, deși a trimis vre-o șeseci de invitații și 38 deputați se declară de boulangisti, numai 23 membri ai partidului național s'au prezentat la el. Rezultatul consultărilor se ține în taină, dar' se aude, că s'au făcut importante schimbări în programul de până acum. După toată probabilitatea, Boulanger, pe care l-au părăsit bonapartiști și royalisti, își va firetras concesiunile ce le-a făcut în discursul sau de program din Tours clericalilor și imperialistilor și se va fi reîntors la acel organ revoluționar-socialist, la care Laguerre și Naquet totdeauna l-au sfătuit. Rochefort și monarchistul Dillon nu s'au prezentat la adunare. Probabil, că se tem unul de altul.

Scrisoare deschisă, adresată dlui P. Cosma

Loco.

Am frunzărit, stimabilul meu domn, toată broșura d-tale cea voluminoasă ce din întâmplare mi-a ajuns și mie în mână, și cred că am citit cu destulă luare aminte nu numai cuvintele referitoare la umilita mea persoană, ci întreaga d-tale apărare, întrucât nu-mi era cunoscută de mai înainte.

Ai voit, dacă înțeleg bine lucrul, să te ocupi mai ales cu „procesul de presă din Martie a. c.“, purtat de d-ta în contra țării, „Tribuna“ pentru un articol, al cărui autor am fost eu subsemnatul și pentru care articol a răspuns la Cluj redactorul de atunci al acestui țiar. Și dacă lucrarea d-tale într-adevăr s'ar ocupa în partea ei cea mai mare numai de procesul acesta, — eu n'aveam să mai fac nici o vorbă: judece-l lumea cum îl va judeca.

Dar' partea cea mai voluminoasă din carte cuprinde lucruri străine cu totul „procesului de presă“.

chologia, prin urmare sunt puse sub același copertă.

Nu totdeauna însă încăperile puse sub același copertă au aceeași mărime și aceeași mențiune; tot e cam aceeași analogie ar fi și între aceste două științe.

Eu le găsesc pe aceste două aproape contopite de autorul amintit și dacă caut să-mi trag seama în dezvoltarea istorică a acestei științe, află că ele au fost contopite și la Greci înainte de Plato într-una. Pentru această numai aceea era moral ce era totodată și politic, precând Plato a întors roata și a ținut tot ce e politic trebuie să fie și moral, el deduce prin urmare politica din etică și o pune pe aceasta ca o noțiune superioară, ceea-ce și dl autor o face, căci ți-are cinstă prima-dată și apoi diferența specifică politică; uită însă în tractate, că ele trebuiesc separate și nu contopite. Plato încă și-a creat „statul ideal“ al său și a rămas până în ziua de astăzi tot ideal, nu cumva să o pățească și dînsul ca acesta.

Este deci foarte evident, că și bărbatul de stat și pedagogul trebuie să fie dume-riți asupra cestiunilor etice și psihologice, acela să cunoască „psihologia popoarelor“ sau „sociologia“, c'est-à-dire „psihologia individuală“. Nu pot să trec cu vederea a amintă aici, că pedagogul, lucrând pentru individ, lucrează indirect și pentru folosul societății, care doară din indivizi se compune.

În aceasta zace punctul de întâlnire al acestor doi factori culturali sociali.

Tocmai din motivul acesta, eată mă grăbesc să dau atențiunea cuvenită acestui produs destul de prețios al inteligenței d-tale și să-ți scriu cel puțin în forma ce o vezi. Ignorându-te, te-aș supăra poate; ear' eu aș vră din contră să-ți arăt, că știu de destulă cinstite pletelor cărunte, chiar și când aceste plete sunt ale d-tale.

Nu știu, vezi bine, dacă cele ce scrii d-ta despre mine, — și despre alții, — se pot oare ceti în salonul d-tale sau nu se prea pot; îmi voi da însă toată silința, ca cele ce-ți răspund eu în scrisoarea de față să se poată ceti chiar și în alte saloane.

Și mai presus de toate îți promit, că n'am să fac vorbă lungă.

Cel dintău lucru ce mi-a venit în gând la citirea broșurii d-tale a fost, că: Omul, care se simte nevinovat, nu poate să scrie. Omul nevinovat nu se sbuciumă în cuvinte, în modul cum te sbuciumi d-ta, domnule Cosma.

Căci ce faci d-ta între alte multe nenumărate?

Uite ce faci: te pui în toată serioșitatea să aduni la un loc date „biografice“ despre o parte din oamenii aceia, care au preferit mai bine să ajungă pe stradă, decât să stea alături cu d-ta; ear' acolo, unde lucrul nu ți-se părea destul de grozav, nu ți-a prea păsat, că imaginația a trebuit să-ți vină în ajutor cu mult prisos. În chipul acesta, deși cam cu puțină, dar' cu o chinătoare osteneală ți-ai adunat toate datele acele ce, după credința d-tale, ar fi tare potrivite ca să compoziți cu deservire conduita acestor oameni și să-ți pui în conflict cu toată lumea onestă. Pentru-ce munca aceasta?

Care este păcatul lor complit? — Din însuși conținutul broșurii d-tale pot resuma greșeala lor în următoarele: Oamenii aceștia, mai mari și mai mărungi, după ce nu s'au putut împrieteni cu gândurile d-tale, și-au permis a mai gândi câte ceva și de capul lor. — Înșuși opera aceasta îmi dovedește, că d-ta din fire ești un dușman al capetelor, care au obiceiul de a cugeta; din nou sunt convins, că nu cu acest soi de indivizi potesci a te însoți, ci ai să cauți totdeauna mai bucușor pe aceia, care ascultă. Tot cel vechiu, degeaba.

„Să nu gândești, ci să ascuți!“ ar fi steagul, sub care ai dori să-ți grupezi domnia-ta oamenilor.

Eu n'aș fi omul, care să nu mă înrolez sub steagul acesta, dacă munca d-tale de până acum mi-ar arăta, că și ești în stare să gândești pentru o multă lume. Cartea d-tale e foarte departe de a-mi arăta un astfel de lucru.

Cartea aceasta, dă-mi voce să-ți-o spun, îmi arată pe omul furios, care dă cu capul de toți păreții. Dacă ți-aș fi prieten sau, de cumva e mai potrivit, admirator, atunci te-aș compătimi; dacă ți-aș fi dușman, te-aș felicita poate. Însă nu-ți sunt nici prieten, nici dușman, — și nici că ți-am fost vre-odată.

Atunci, când ți-am ținut prin glasul „Tribunei“, că ești omul, care propagă un spirit demoralizator, n'am făcut altceva, decât ți-am spus un lucru, despre care m'am convins numai cu înecul și în toată liniștea. Nu numai că aveam înaintea mea mărturisirea d-tale destul de clară, că ai trimis pe ascuns articole la țiare guvernamentale într'un timp, când ocupai o poziție înaltă în viața noastră pu-

Dar' precum se unesc aci, pe atât se deosebesc, dacă cugetăm la viața unuia și a altuia. Viața indivizilor față cu viața statelor este o picătură de apă în mare. Individul concret al unui educator nu are să aștepte, că va mai ajunge pe mâna unui alt educator, care va repara sau întregi educațiunea lui, ci are să primească dela început o formă pronunțată în direcțiune morală, ca nu cumva să fie aruncat în unul din multele vîrtejuri păcătoase din viața practică. El prin urmare are în vedere viitorul elevului și numai pe acesta, el voese ca elevul său, devenind odată bărbat, să fie membru folositor societății și omenirii și spre scopul acesta trebuie să țină cont de legile psihologiei individuale.

Nu tot astfel și bărbatul de stat, deoarece ei nu sunt capabili de a produce reforme cardinale în mod repentini, ci va fi silit să-și tragă seama cu referențele actuale și de mulțori nu duc lucrurile tocmai acolo, unde el doarece, ci este împins de forțe externe în altă direcțiune, fie chiar și o figură imponentă, ca și în vremurile noastre un Bismarck, un Napoleon, un Caesar sau un Alexandru-cel-Mare.

Înflorirea unui stat nu atîrnă dela o singură persoană sau dela mai multe, ci dela o serie întreagă de bărbati, care se succed în curs de multe veacuri.

Pentru el este de importanță nu atât viitorul, cât prezentul, și e rău bărbat de stat acela, care nu face distincțiunea aceasta. Real-

blă, ci mai aveam și o mărturisire verbală foarte lămurită și foarte competentă, că d-ta în fapt ai violentat conștiința unor persoane, care din nenorocire sciau prea bine, că dela cine atîrnă poziția lor de atunci.

Astfel, după cea mai bună a mea convingere, ți-am spus adevărul curat; care însă te-a supărat atât de rău pe d-ta.

Și tot adevăr ți-au spus și alții înainte de mine; dar' earăși adevăruri de acele, de care nimeni nu ți-a spus, decând trăiesci.

Aceasta te-a făcut ca să-ți perzi cumpătul atât de rău, încât să pui pe hârtie tot ce îți cade la îndemână, fără să faci nici o alegere între ce este adevărat și ce nu este adevărat.

Așa, între grozăviile ce le-am eomis eu, spui d-ta, că am stat atîția ani pe la universitate și am „măncat“ (scușă, e vorba d-tale) marele stipendiu A. Papiu Ilarianu și că n'am făcut nici un examen la universitate (va să ți-ai oamenii vor fi fost așa de naivi să-mi dea stipendii de „măncat“, fără să le dau atîtu certificate de examene), că tot de examene mi-a fost frică și în anul, când am demisionat din postul de dascăl (dela o școală, unde porunciai d-ta, se putea altfel?), că tot eu sînt acela, care am scris „grobianități“ la adresa unor bătrîni din Sibiu (ei, aici ți-ai ceva; asta poate-că e adevărat), că sînt un fricos și că n'am avut nici curajul de a subscire un articol improcuat (haid', dacă vrei, meargă și asta între cele adevărate), că dl ministru de instrucție Maiorescu mi-a refuzat un post de profesor, după ce sînt om fără „calificație“ (dacă te-ar interesa și lucrul acesta, ai pute să întrebi pe dl Maiorescu, să-ți spună: oare mi-s'a dat sau nu mi-s'a dat un post de profesor în orașul Iași, — dacă l-ai întreba, am pute vorbi și mai încolo), ba spre mirarea mea, mai vîd și aceea, că pe o pagină te silești să-mi pui rău tocmai cu dl G. Barițiu! L-am insultat, ți-ai d-ta. — Eu mă țin, că n'am insultat pe dl Barițiu; și nici d-ta nu-mi spui nici cu ce? nici când? nici pentru-ce? aș fi făcut un astfel de lucru. Și de aceea cîutez să ți-ai, că eu, dascălul, am făcut de pe catedră (și voi mai face, dacă îmi va fi dat să fac) o treabă mai bună și mai trînică pentru numele dlui Barițiu, decât faci d-ta ca director de bancă. Deși eu sînt fără „calificație“, dar' atîta îmi permiți să scin, că dl G. Barițiu a avut multă vrednicie întru deșteptarea culturală a Românilor ardeleni, — și aceasta o voi pute spune elevilor totdeauna în toată sinceritatea și fără nici o silă.

Iartă, să sfîrșesc; de înțeles, cu greu ne vom înțelege cîndva, dle Cosmo! Prea e mare deosebirea între noi în toate privințele. Atîta însă vei recunoaște doară și d-ta, că de astădată, în scrisoarea de față, nu ți-am dat nici un motiv, că să facem o plimbare până la — Cluj. Sau cum crezi d-ta? Cu plecăciune!

Sibiu, 9 Noemvrie n. 1889.

E. Hodoș.

(P. S.) Încă o vorbă. Nu s'ar pute oare, dle Cosma, ca din viitoarele răspunsuri eventuale broșuri să rămână afară cuvintele privitoare la părinții omului? — S'ar pute înțempla, ca la asemenea ocazii din nise vorbe de om necăjit să se nască mai târziu lucruri ce n'ar fi tocmai priincioase pentru sănătatea aceluia, care ne atacă și din partea aceasta.

Tot el.

Dacă dl autor a vorbit cătră tînerime ca pedagog, atunci îi întind mîna frățescă strigîndu-i un „Să trăiască“. Dr. Petru Span. Atîta dl Dr. Span. Domnul Dr. Span deci „a fost, este și va fi“ contra iubirii de adevăr, contra bunei credințe, contra inimii deschise în viața politică. De ce?

Pentru-că „Politica“ și „Pedagogia“, „Idealismul“ și „Realismul“, „Etica“ și „Politica“, „Du Bois-Reymond“ și „Platon“ sînt lucruri distincte? Pentru-că „Statul Ideal“ al lui Platon a rămas tot ideal până în ziua de astăzi? Pentru-că poporul român înțelege „sub om politic totdeauna un om șiret, ascuns, cu chițibușuri“?

Pentru-că „vai de poporul, care va fi sincer și binevoitor“?

Ori poate dl Dr. Span e contra iubirii de adevăr, contra bunei credințe, contra inimii deschise, fiindcă are între patronii săi și oameni șireți, ascunși, cu chițibușuri etc?

Ba chiar și dl Dr. Span el însuși are, prelîngă toată confuziunea, par'că și o bucăică de „chițibuș“, fiindcă își sfîrșește „modestă“ observațiune cu un „Să trăiască!“

El nu vrea să se strice nici cu „dl autor“, care n'a vorbit și nu vorbește nici-odată ca om ce vrea să se ridice pe spinarea Românilor, ci ca dascăl, care propagă în mijlocul poporului român iubirea de adevăr și spiritul de dreptate.

Da vai, ți-are și el, de poporul, care față cu cei „nesinceri“ și „răuvoitori“ este chiar și numai din fatarnicie binevoitor.

Așa se scrie, ear' nu „Du-Bois-Raymond“, cum îl scrie dl Dr. în filosofie.

Am fost, sînt și voi fi totdeauna contra unui astfel de mod de gîndire și desaprobez și cele date publicității germane despre calitățile poporului român, adăugînd însă, că: *humanis nihil a me alienum puto.*

În această convingere fiind, aș dori să se păzească ori-și-care tîner român, care trăește pentru viitor, să nu se lase a fi cuprins de astfel de datorii.

Sașii și Români.

Drept răspuns la un articol publicat în „Kolozsvár“ dela 31 Oct. publicat dl I. Filtisch în „Kronstädter Zeitung“ următorul articol, care merită și atențiunea publicului nostru:

Sub acest titlu (adecă cel de sus) se încearcă „Kolozsvár“ în Nrul seu 253 dela 31 Oct. să ilustreze pericolele, care amenință poporul săsesc, dacă își leagă dorințele sale separatiste de aspirațiunile ultraistilor români. Programul partidului național-român cere folosirea legală a limbii române în administrație și justiție în toate ținuturile locuite de Români, cere funcționari români sau care știu limba română în vorbire și scriere, autonomia bisericilor și școlae confesionale, subvenționarea proporțională a școlaelor și a altor institute de cultură române, sufragiul universal, ștergerea uniunii și revisuirea legii naționalităților. „Este în interesul Sașilor“, întreabă „Kolozsvár“, a sprigini acest program? „Conducătorii lor simplamente se declară solidari cu ultraistii români, stau în toate cestiunile pe partea lor și învață poporul, că trebuie să trăească cu Români în unire strînsă, pentru-că scopurile le sînt comune“.

În Transilvania, ți-are mai departe, „trăește în acele comitate, în care sînt și Sași, 1.021.516 Români și 203.636 Sași, pe propriul pămînt săsesc locuiesc 278.104 Români și 164.789 Sași. Numai singur în comitatul Tîrnava-mare sînt Sașii în majoritate de vre-o 6000 față cu Români, în toate celelalte comitate sînt în minoritate. În loc de a lucra contra pericolului romanisării, Sașii combat însă pe dușmanul maghiar închipuit.“

Articolul lui „Kolozsvár“ băjbăe astfel de greșeli, încât ne găsim îndemnați să l' rectificăm.

Întrebăm înainte de toate, unde și când a fost spriginit din partea Sașilor programul național-român? Este cu deservire neexact, că conducătorii Sașilor s'au declarat simplamente solidari cu ultraistii români, că stau în toate cestiunile pe partea lor și ți-ai învață poporul, că trebuie să trăească în strînsă unire cu Români. Unde și când s'au întemplat aceste?

Despre o solidaritate între Sași și Români nu este vorba, deși trebuie să admitem, că multe scopuri, gravamine și aspirațiuni sînt egale la amîndouă popoarele. Așa d. e. plîngerile contra neîntreruptelor violări ale legii naționalităților din partea guvernului și a organelor lui, plîngerile contra tendințelor de maghiarisare și contra volnicilor în administrație sînt aceleași la Sași și la Români. Scopul comun este combaterea acestor ilegalități și tendențe ce într-o formă amenință amîndouă naționalitățile.

Adevărat este, că sînt multe cestiuni, în care Sașii stau pe partea Românilor, anume toate cestiunile, în care Sașii stau pe partea dreptului, chiar și când acesta vorbește în favorul Românilor.

Tot atât de nedreaptă este imputarea, că conducătorii săsesci învață poporul, că trebuie să trăească în legătură strînsă cu Români, deși o asemenea imputare în cele din urmă nici nu este imputare, după ce Sașii trăesc mestecați cu Români pe același pămînt și pentru aceea trebuie să trăească în cea mai bună prietenie posibilă. Despre o alianță politică, pe care de bună-seamă o are în vedere „Kolozsvár“, n'a fost vorba nici-cînd. Din partea Românilor s'a accentuat, ce e drept, de mai multe-ori, că o asemenea alianță ar fi de dorit, dar' din partea Sașilor

Dacă dl autor a vorbit cătră tînerime ca pedagog, atunci îi întind mîna frățescă strigîndu-i un „Să trăiască“. Dr. Petru Span. Atîta dl Dr. Span.

Domnul Dr. Span deci „a fost, este și va fi“ contra iubirii de adevăr, contra bunei credințe, contra inimii deschise în viața politică.

De ce?

Pentru-că „Politica“ și „Pedagogia“, „Idealismul“ și „Realismul“, „Etica“ și „Politica“, „Du Bois-Reymond“ și „Platon“ sînt lucruri distincte? Pentru-că „Statul Ideal“ al lui Platon a rămas tot ideal până în ziua de astăzi? Pentru-că poporul român înțelege „sub om politic totdeauna un om șiret, ascuns, cu chițibușuri“?

Pentru-că „vai de poporul, care va fi sincer și binevoitor“?

Ori poate dl Dr. Span e contra iubirii de adevăr, contra bunei credințe, contra inimii deschise, fiindcă are între patronii săi și oameni șireți, ascunși, cu chițibușuri etc?

Ba chiar și dl Dr. Span el însuși are, prelîngă toată confuziunea, par'că și o bucăică de „chițibuș“, fiindcă își sfîrșește „modestă“ observațiune cu un „Să trăiască!“

El nu vrea să se strice nici cu „dl autor“, care n'a vorbit și nu vorbește nici-odată ca om ce vrea să se ridice pe spinarea Românilor, ci ca dascăl, care propagă în mijlocul poporului român iubirea de adevăr și spiritul de dreptate.

Da vai, ți-are și el, de poporul, care față cu cei „nesinceri“ și „răuvoitori“ este chiar și numai din fatarnicie binevoitor.

Așa se scrie, ear' nu „Du-Bois-Raymond“, cum îl scrie dl Dr. în filosofie.

nici-cînd nu s'a discutat cestiunea unirii politice cu Români, deși sigur nu se poate tăgădui, că fiind multe scopuri și aspirațiuni identice multe lucruri vorbesc pentru o asemenea unire, sau că asupra ei s'ar pute cel puțin discuta. Că Sașii nici-cînd nu s'au gîndit serios la o asemenea alianță, ar trebui să fie pentru Maghiari destulă dovadă, că ei în adevăr în apropiere de dinșii voese delăturarea gravaminelor și ajungerea scopurilor, ear' nu în alianță contra lor.

Ce se ține în special de programul național-românesc, acela deoparte conține mai multe puncte, pe care nu numai fiecare Sas, ci și fiecare cetățean al statului ungare neatacat de sovînismul maghiar le-ar pute subscrie, de altă parte conține și puncte de acele, pe care Sașii nici-odată nu le-au spriginit.

(Va urma.)

Aniversarea a 25-a a universității din București.

Discursul dlui Al. Orăscu.

(Urmare.)

Aceste sînt, Sire, Alteță Regală și onorată adunare, elementele constituite printr-o progresiune normală și continuă, care au justificat pe deplin înființarea universității noastre din București. Legea instrucțiunii publice, decretată la 25 Noemvrie anul 1864, putem ți-are, că n'a făcut altceva, decât a dat o sancțiune legală unei stări de lucruri încă pe atunci existente, când ea a stabilit, că vor fi în universitatea din București „patru specii de facultăți, adecă una de filosofie și litere, alta de drept, alta de medicină și în fine alta de științe fizice, matematice și naturale“. Acea lege prevedea un număr de nouă studii de predat în facultatea juridică; douăsprezece în cea medicală, unde foarte multe materii diferite se aflau prea strîns condensate și aglomerate; în facultatea de științe studiile prevădute erau în număr de douăsprezece; în cea filosofică și literară erau numai opt.

Totuși la 1864, în primul an al înființării universității noastre, — care pe atunci cuprindea numai trei facultăți, cu exclusiunea celei medicale, rămasă până la 1869 în stare de școală specială, — catedrele indicate în lege nu au fost toate de îndată împlinite; facultatea de drept avî numai opt profesori și nu nouă; cea de științe șese, în loc de douăsprezece; cea de litere cinci, cu trei mai puțin decât erau prevăduți. Cu timpul însă și cu experiența se împliniră aceste lipsuri și chiar se făcură adause la studii și la catedre. În unele locuri materiile prea mult aglomerate s'au împărțit între două sau mai multe catedre, — și aceasta a fost cazul mai ales la facultatea de medicină. În alte locuri și mai cu seamă în facultatea de drept pentru același studii s'au creat îndoite și întroite catedre. În fine s'au și înființat prin legi speciale catedre pentru studii neprevădute în legea dela 1864, deși unele din acele studii fuseseră înscrise în legea de cu 29 ani mai înainte. Voiu semnala ca aparținînd acestei categorii de nouă înființări cursurile de filologie comparativă și de archeologie, adăogite la facultatea de litere, printr-o lege din 1877; apoi catedrele de teoria funcțiunilor și de chimia organică, înființate la facultatea de științe, unde acum de curînd a mai fost inserisă și o catedră, încă neocupată, de thermodynamică și fizică practică. La facultatea de litere asemenea este o nouă catedră fără profesor, aceea de limbile slavice, precând cea de istoria literaturii este înlocuită prin catedra de limbi și literaturi neolatine, ear' ceade istoria universală critică e împărțită în două catedre, cu adaosul epigrafiei la una din ele.

Toate aceste preschimbări și adaoe sînt fapte naturale, căci precum neîncetat în lumea întreagă crește cercul cunoștințelor omenești așa și la noi pe toată țîna se simt nouă trebuințe în cultura intelectuală și se ivesc noi factori, apți a răspândi aceea cultură în țeara noastră.

Sire, mulțumită puternicei impulsii și luminetei protecțiuni ce Maiestatea Voastră binevoită a acordat la tot ce se atinge de dezvoltarea și de mărirea națiunii, mulțumită și dispozițiunilor, prin care în diferite rînduri guvernul a secundat aceste înalte planuri ale Maiestății Voastre, universitatea din București este în stare de a constata în sine, prelîngă ceva lipsuri, mari îmbunătățiri și de a proba prin fapte însemnatele progrese ce s'au servit într'însa în cursul primului ei stadiu de un pătrar de secol.

Pentru aceasta, — adecă pentru a învedere și binele efectuit în universitate și prin universitate și necesitățile ei pentru viitor, — nu voi face mai mult, — temîndu-mă a Vă obosi preste măsură cu simple date statistice, — decât a resuma în câteva cuvinte mișcarea universității noastre din trei puncte de vedere: 1. Nomenclatura corpului profesoral, care a ocupat până acum catedrele universitare; 2. Numărul studenților, care au

Însciintare.

La 14 Noemvrie st. n. a. c. se va ține în cancelaria comunală din **Cașolț** licitațiune publică pentru darea în arândă a **pășunatului de iarnă cu oi** în partea de pădure a comunei numită **Dosu**.

Fiecare licitant are să depună înainte de începerea licitațiunii drept vadiu 10% din prețul de strigare.

Condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria comunală.

Cașolț, la 7 Noemvrie 1889.

Oficiul comunal:

[809] 1-1

Paul Klöss,
primar.

Concurs.

În comuna Rășinari e de a se ocupa postul de medic comunal.

Emolumentele sânt:

- leafă anuală . . . 900 fl.
- locuință naturală,
- taxele fixe pentru visite și alte funcțiuni medicale.

Cererile concursuale sânt a se așterne la subscrisul până la 15 Decemvrie a. c.

Sibiu, în 6 Noemvrie 1889.

Protopretorul cercual:

Fabritius.

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIU.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

ARGHIR ȘI ELENA.

Istoria

preafurmosului fcior de crain și a preafurmoasei fete măiestre cu părul de aur.

Adecă:

o închipuire, sub care se înțelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Prețul 20 cr. = 50 bani.

A ieșit de sub tipar cu litere latine:

LEONAT ȘI DOROFATA.

Dialog

între bețivul din Longobarda

și

muierea lui.

== în versuri ==

14 cr. sau 30 bani exemplarul.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIU

recomandă:

Articulul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articulul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articulul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU,

fundată în anul 1868

[682] 47

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobillii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri p. casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1885 fl. 577,192.03	în a. 1869—1885 fl. 424,872.39
în a. 1886 „ 40,565.12	în a. 1886 „ 43,594.—
în a. 1887 „ 57,939.61	în a. 1887 „ 42,436.01
în a. 1888 „ 49,110.60	în a. 1888 „ 46,826.41
Suma fl. 724,807.36.	Suma fl. 556,928.81

1,281.736 fl. 17 cr.

Conform bilanțului pentru 1887 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

582.147 fl. 48 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cismădiei Nr. 6, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei**.” Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, povești, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indiviților din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român**.” Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebreale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferența celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

== **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.** ==

Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, invederată și apretată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II, și III. Prețul broș. I, II, câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar, de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru povăturile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diar de școală ce 'și-l făcuse ca elev de anul I. al școlăi populare superioare din Câmpeni, va să dăcă precând era în al 4-lea an de școală. În acest diar se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din școală, cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite povătuiri primite dela învățătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religioasă, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitolele despre fum, despre curățirea trupului etc, ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsească din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea noiei: „**Idealul pierdut**” — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narățiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa-lele gimnasului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Prețul 15 cr.

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiul arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca „Săteanului Român”. Cartea III, IV. Cuprind materii foarte interesante și amănute. Prețul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei”. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amănute. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete, din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlăile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatică limbii române pentru școlăile populare, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafuli ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparanți. Bros. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai recomandă acest nou produs al d-sale. Clerul român a învățat a-i apretul scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, având o notiță istorică la fiecare sârbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 2 fl.

Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde:

8 cuvântări acomodăte pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de moarte, 4 la înmormântarea oamenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela muier; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frați și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consăngeni mai depărtați; 10. — dela conșoți de aceeași ocupațiune; 11. dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebreale și iertăciuni lucrate amănuteat tuturor cerințelor preoților fungente la casuri funebreale. — Prețul unui exemplar expedit franco e 2 fl.

Cuvântări bisericesci. Tomul III., scris de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar expedit franco e 1 fl.

Orientul catolic sau concordanțele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favoritor și lăudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar expedit franco e numai 1 fl. 50 cr.

Resultatele filosofiei sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodăte ca premiu pentru cei-ce absolvă școala populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul expedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catehetic și metodic în seminarul archidieceșan din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recurate de relațiunile și lipsele băieților noștri, ear' ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescrite și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procedura ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptar în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o dea micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula apro-

bării Preavea. ordinariat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poezii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr.

Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele aceluia sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroh gr-cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui exemplar cu porto-francat 1 fl. 05 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școlăile populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, paroh gr-cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui exemplar cu porto-francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui exemplar cu porto-francat 1 fl. 05 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act. După A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețul unui exemplar 10 cr.

Influența mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul unui exemplar 30 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar expedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedit franco e 15 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Unde se cumpără acțiunile tuturor bancelor române cu prețurile cele mai bune.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michael Gerula.